

AGENTSCHAP ZORG & GEZONDHEID

Koning Albert II-laan 35 bus 33
1030 BRUSSEL
T 02 553 35 00
F 02 553 35 84
www.zorg-en-gezondheid.be

Aan de directies van gezondheids- en woonzorgvoorzieningen

Contactpersoon

E-mail

Telefoon

Ons kenmerk

Uw kenmerk

Datum

ZG/ NS
POST-20141009-5805
BVDH/mg

30 JAN. 2015

Beleid inzake seksueel grensoverschrijdend gedrag

Geachte directie,

In de zorgsector worden dagelijks gebruikers van voorzieningen met veel toewijding en professionele expertise verzorgd en behandeld. In een aantal gevallen doen zich echter situaties voor waar de grenzen van respectvol, ethisch en verantwoord gedrag jegens de gebruiker worden overschreden. Het betreft onder meer ongewenste seksuele gedragingen die de kwaliteit van leven en/of de kansen op herstel van de gebruiker zeer diepgaand kunnen beïnvloeden.

Ook in de relatie tussen de gebruikers onderling moeten de grenzen van respectvol, ethisch en verantwoord gedrag bewaakt blijven.

In het kader van dit thema werd op vrijdag 9 mei II. het besluit betreffende het beleid inzake preventie en omgaan met seksueel grensoverschrijdend gedrag in gezondheids- en woonzorgvoorzieningen door de Vlaamse Regering goedgekeurd.

Het besluit is van toepassing op de gezondheids- en woonzorgvoorzieningen die erkend zijn door het Agentschap Zorg en Gezondheid met name de ouderenvoorzieningen, de thuiszorgvoorzieningen, de ziekenhuizen, de psychiatrische ziekenhuizen, de psychiatrische verzorgingstehuizen, de initiatieven voor beschut wonen en de centra voor geestelijke gezondheidszorg.

De extra erkenningsnorm ten aanzien van seksueel grensoverschrijdend gedrag kan opgesplitst worden in volgende richtlijnen:

De ontwikkeling van een intern beleid

1. de voorziening ontwikkelt een geschreven referentiekader voor seksueel grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van gebruikers;
2. de voorziening werkt een procedure uit voor de preventie en de detectie van en voor de gepaste reactie op seksueel grensoverschrijdend gedrag, met inbegrip van een registratiesysteem;

De meldingsplicht aan het agentschap Zorg & Gezondheid

3. de voorziening meldt, op een geanonimiseerde wijze, seksueel grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van de gebruikers aan het Agentschap Zorg en Gezondheid.

De ontwikkeling van een intern beleid

Het geschreven referentiekader bevat een visieontwikkeling die de functionele-, beroepsmatige- en persoonlijke verantwoordelijkheid in de dagelijkse bedrijfsvoering concreet maakt. Daarbij is het belangrijk dat er voldoende aandacht besteed wordt aan de deontologische code, de kwaliteit van het beleid en het huishoudelijk reglement van de voorziening, rekening houdend met het profiel van de gebruiker.

De voorzieningen ontwikkelen hierbij een procedure voor de preventie, detectie van en gepast reageren op seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen gebruikers onderling en tussen gebruikers en zorgpersoneel.

Bij het uitschrijven heeft men aandacht voor volgende centrale uitgangspunten:

- de aanduiding van een meldingspersoon en de verwachtingen ten aanzien van deze functie;
- goede zorgafspraken en de coördinatie van de hulp;
- registratie van de klachten en de acties die werden ondernomen in bestaande registratiesystemen die door de voorzieningen worden gebruikt.

Elke voorziening voorziet in de interne procedure een registratiesysteem dat geanonimiseerd gegevens bijhoudt en opvolgt over de gevallen van seksueel grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van de gebruikers. Deze mogelijkheid tot melding zal in veel voorzieningen reeds ingebed zijn in de interne klachtenprocedure.

Daarnaast moeten de gebruikers ook geïnformeerd worden over andere mogelijkheden voor het melden van klachten zoals het algemeen meldpunt 1712, de Woonzorglijn en de ombudsfunctie binnen een ziekenhuis.

Er bestaan voor de invulling van dit beleid verschillende methodieken, en diverse werkinstrumenten ter ondersteuning zijn reeds uitgewerkt.

Op volgende websites kan elke geïnteresseerde terecht voor deze instrumenten:

- Sensoa en Child Focus: *'Raamwerk seksualiteit en beleid'*
(www.seksuelevorming.be);
- VAPH: <http://www.vaph.be/vlafo/view/nl/5233820-Grensoverschrijdend+gedrag.html>;
- Kind en Gezin:
(<http://www.kindengezin.be/kinderopvang/sector/werkinstrumenten/grensoverschrijdend-gedrag/>);
- Zorgnet Vlaanderen: <http://www.zorgnetvlaanderen.be/Nieuws/Pages/Seksueelgrensoverschrijdendgedraginvoorzieningen.aspx>;
- Checklist grensoverschrijdend gedrag voor hulpverleners:
<http://www.misbruikdoorhulpverleners.nl/>).

De meldingsplicht aan het Agentschap Zorg en Gezondheid

Vanaf 1 januari 2015 vragen wij om elk voorval van seksueel grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van de gebruikers binnen de context van de zorgverlening, te melden aan het Agentschap Zorg en Gezondheid.

De melding is onafhankelijk en staat los van de specifieke inhoud van de klacht, en los van een eventuele melding bij het meldpunt 1712. Het agentschap zal voor elke melding nagaan of er een inspectiebezoek moet plaatsvinden, en of de wenselijkheid/noodzaak om al dan niet strafrechtelijk klacht neer te leggen, is overwogen.

U bezorgt het ingevuld registratieformulier, dat als bijlage bij deze brief is toegevoegd, aan mijn administratie op volgend e-mailadres:

info@zorg-en-gezondheid.be


Het besluit treedt in werking vanaf 1 januari 2015. Om de toepassing van dit besluit te integreren binnen uw werking, raden wij u aan om de opstart zo snel mogelijk te realiseren. Op die manier hebt u de tijd om dit praktisch en administratief vlot te laten verlopen.

Tot slot wens ik nog mee te delen dat de Vlaamse Regering met dit besluit niet de ambitie heeft om in de plaats te treden van de verantwoordelijke directies en zorgpersoneel wanneer die met bepaalde feiten of vermoedens worden geconfronteerd. De Vlaamse Regering wil enkel een ondersteunende rol spelen en dit delicaat onderwerp binnen een gezondheids- en woonzorgvoorziening meer en beter bespreekbaar maken.

In afwachting van de publicatie in het Belgisch Staatsblad vindt u als bijlage een kopie van het besluit.

Bij vragen over deze brief kunt u zich per mail (info@zorg-en-gezondheid.be) richten tot het Agentschap Zorg en Gezondheid.

Met vriendelijke groeten,



Jo Vandeurzen
Vlaams minister van Welzijn
Volksgezondheid en Gezin

BIJLAGEN:

- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende het beleid inzake preventie van en omgaan met seksueel grensoverschrijdend gedrag in gezondheids- en woonzorgvoorzieningen.
- Registratieformulier "Melding van seksueel grensoverschrijden gedrag".
- U kunt het formulier ook downloaden via volgende link: www.zorg-en-gezondheid.be/Formulieren/Zorgaanbod/Formulier-melding-seksueel-grensoverschrijdend-gedrag/.